

Zittingsdocument

B10-0080/2024

4.10.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid

ingediend overeenkomstig artikel 136, lid 2, van het Reglement

over versterking van de weerbaarheid van Moldavië tegen Russische inmenging in de aanloop naar de presidentsverkiezingen en een grondwettelijk referendum over integratie in de EU
(2024/2821(RSP))

Siegfried Mureşan, Andrzej Halicki, Michael Gahler, Sebastião Bugalho, David McAllister, Željana Zovko, Nicolás Pascual De La Parte, Isabel Wiseler-Lima, Antonio López-Istúriz White, Wouter Beke, Krzysztof Brejza, Daniel Caspary, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Vangelis Meimarakis, Ana Miguel Pedro, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Milan Zver, Ioan-Rareş Bogdan, Daniel Buda, Gheorghe Falcă, Mircea-Gheorghe Hava, Dan-Ştefan Motreanu, Virgil-Daniel Popescu, Adina Vălean, Loránt Vincze, Iuliu Winkler
namens de PPE-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over versterking van de weerbaarheid van Moldavië tegen Russische inmenging in de aanloop naar de presidentsverkiezingen en een grondwettelijk referendum over integratie in de EU (2024/2821(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn recente resoluties over de Republiek Moldavië,
  - gezien de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds¹, die een diepe en brede vrijhandelsruimte omvat,
  - gezien het verzoek van de Republiek Moldavië om toetreding tot de EU, ingediend op 3 maart 2022, en gezien de toekenning van de status van kandidaat-lidstaat aan het land door de Europese Raad op 23 juni 2022, op basis van een positief advies van de Commissie ter zake en in overeenstemming met het standpunt van het Parlement,
  - gezien de eerste intergouvernementele conferentie over de toetreding van Moldavië tot de EU, die in juni 2024 plaatsvond,
  - gezien de artikelen 2 en 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
  - gezien artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat er in Moldavië op 20 oktober 2024 presidentsverkiezingen en een grondwettelijk referendum over EU-integratie zullen worden gehouden;
- B. overwegende dat de Russische Federatie zich schuldig maakt aan provocatie, desinformatie, illegale financiering van politieke partijen en cyberaanvallen en gebruikmaakt van andere hybride middelen met als doel de stabiliteit, soevereiniteit, constitutionele orde en democratische instellingen van de Republiek Moldavië te ondermijnen; overwegende dat de subversieve activiteiten van Rusland in Moldavië erop gericht zijn de brede steun voor het door de Moldavische bevolking gekozen Europese traject te verzwakken en destabilisatie te bevorderen;
- C. overwegende dat de EU in 2023 sancties heeft opgelegd aan belangrijke Moldavische oligarchen en pro-Russische actoren, waaronder Ilan Șor, Vladimir Plahotniuc, Igor Ceaika, Gheorghe Cavaliuc en Marina Tauber, op basis van een onlangs ingevoerde sanctieregeling tegen personen die verantwoordelijk zijn voor acties gericht op het destabiliseren, ondermijnen of bedreigen van de soevereiniteit en onafhankelijkheid van de Republiek Moldavië;
- D. overwegende dat de VS, samen met het VK en Canada in juni 2024 Russische subversieve activiteiten en Russische inmenging in de verkiezingen in de Republiek

---

¹ PB L 260 van 30.8.2014, blz. 4.

Moldavië aan het licht hebben gebracht;

- E. overwegende dat de VS in september 2024 drie entiteiten en twee personen hebben aangewezen als zijnde betrokken bij destabiliserende acties van Rusland in het buitenland en tevens de aandacht hebben gevestigd op de heimelijke activiteiten van de door de staat gefinancierde nieuwszender RT, voorheen Russia Today; overwegende dat de VS onthulden dat RT zich niet alleen maar bezighoudt met media-activiteiten, maar ook actief betrokken is bij cyberactiviteiten, heimelijke beïnvloeding, het aankopen van militair materieel en het voeren van een informatieoorlog in verschillende regio's, en pogingen doet om de verkiezingen in Moldavië te beïnvloeden, de voortvluchtige Moldavische oligarch Ilan Șor rechtstreeks steunt en met de Russische inlichtingendiensten samenwerkt om de uitslagen van de presidentsverkiezingen van oktober 2024 en het grondwettelijk referendum over toetreding tot de EU te manipuleren;
- F. overwegende dat de Republiek Moldavië maatregelen heeft genomen om Russische inmenging tegen te gaan, waaronder het verbieden van pro-Russische politieke partijen, het opleggen van sancties aan oligarchen, het stilleggen van mediakanalen die desinformatie verspreiden en het intensiveren van douanecontroles;
- G. overwegende dat de bevolking van Moldavië en de leiders van het land ondanks al deze pogingen tot destabilisatie nog altijd vastberaden zijn het door hen ingeslagen pro-Europese pad te blijven volgen;
- H. overwegende dat de Republiek Moldavië op 3 maart 2022 het EU-lidmaatschap heeft aangevraagd en dat de Commissie op 17 juni 2022 adviezen heeft bekendgemaakt over de door Oekraïne, Georgië en Moldavië ingediende verzoeken om toetreding tot de EU; overwegende dat Moldavië op 23 juni 2022 de status van kandidaat-lidstaat van de EU heeft gekregen; overwegende dat de Commissie in haar mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2023, die op 8 november 2023 werd gepresenteerd, verwijst naar negen door Moldavië te nemen stappen, en de aanbeveling doet om toetredingsonderhandelingen te openen zodra Moldavië de resterende hervormingen op het gebied van justitie, corruptiebestrijding en deoligarchisatie heeft doorgevoerd; overwegende dat de Europese Raad op 14 december 2023 heeft besloten toetredingsonderhandelingen te openen en dat de eerste intergouvernementele conferentie op 25 juni 2024 heeft plaatsgevonden, waarmee de onderhandelingen formeel van start zijn gegaan; overwegende dat toetreding tot de EU een op de prestaties van een land gebaseerd proces is, waarbij het land moet voldoen aan de criteria voor het EU-lidmaatschap;
- I. overwegende dat de Moldavische regering een ambitieus traject van politieke, justitiële en institutionele hervormingen in gang heeft gezet; overwegende dat de Republiek Moldavië, ondanks de dramatische gevolgen van de oorlog in Oekraïne, erin is geslaagd haar democratie aanzienlijk te bestendigen en het hervormingstraject voort te zetten; overwegende dat de verbeteringen met betrekking tot het democratische bestel van het land ook blijken uit het feit dat het land is gestegen op diverse internationale indexen;
- J. overwegende dat op 24 april 2023 in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid de partnerschapsmissie van de Europese Unie in de Republiek

Moldavië werd opgezet, met als doel bij te dragen tot een grotere veerkracht van de veiligheidssector van het land wat betreft crisisbeheersing en hybride dreigingen en de bestrijding van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging;

- K. overwegende dat Moldavië op 21 mei 2024 het eerste land was dat een veiligheids- en defensiepartnerschap met de EU ondertekende, en dat dit partnerschap ten doel heeft de samenwerking op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid tussen de EU en Moldavië te intensiveren;
1. spreekt nogmaals zijn steun uit voor het toekomstige EU-lidmaatschap van de Republiek Moldavië en is van mening dat het land thuishoort in de EU; is van mening dat het EU-lidmaatschap van Moldavië een geostrategische investering in een verenigd en sterk Europa zou vormen;
  2. verzoekt de Commissie te streven naar een snelle afronding van de bilaterale screening, zodat er snel kan worden begonnen met het organiseren van intergouvernementele conferenties en de onderhandelingen met betrekking tot het cluster fundamentele kwesties zo spoedig mogelijk kunnen worden geopend;
  3. veroordeelt de toenemende kwaadwillige praktijken, inmenging en hybride oorlogvoering waaraan de Russische Federatie, Russische instanties en pro-Russische actoren zich schuldig maken en die ten doel hebben het democratische verkiezingsproces, de stabiliteit en de soevereiniteit van de Republiek Moldavië in de aanloop naar de presidentsverkiezingen en het grondwettelijk referendum over Europese integratie te ondermijnen en aan te tasten;
  4. dringt er nogmaals bij de Russische autoriteiten op aan om de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van de Republiek Moldavië te eerbiedigen en te stoppen met de provocaties en pogingen om Moldavië te destabiliseren en de grondwettelijke orde en democratische instellingen van het land te ondermijnen;
  5. dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan te waarborgen dat de Republiek Moldavië alle ondersteuning krijgt die het nodig heeft om de institutionele mechanismen van het land te versterken, evenals het vermogen van het land om te reageren op hybride dreigingen en om desinformatie en cyberaanvallen tegen te gaan; wijst op de belangrijke rol die de partnerschapsmissie van de Europese Unie in de Republiek Moldavië speelt als het gaat om het versterken van de veerkracht van de Moldavische veiligheidssector wat betreft crisisbeheersing en hybride dreigingen, waaronder cyberbeveiliging en de bestrijding van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, en pleit ervoor dat het mandaat van de missie wordt uitgebreid;
  6. spoort de EU en haar lidstaten aan Moldavië actief te ondersteunen bij de aanpak van desinformatie, hybride dreigingen, cyberaanvallen en de Russische inmenging die op vele manieren plaatsvindt; wijst erop dat het zeer belangrijk is dat de geschiedvervalsing en de instrumentalisering van de geschiedenis door Rusland worden tegengegaan, omdat Rusland op deze manier zijn kwaadwillige inmenging in de Republiek Moldavië, zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne en zijn dreiging met verdere agressie tegen andere staten probeert te rechtvaardigen; is van mening dat met het oog hierop onder meer het vermogen van de Republiek Moldavië om desinformatie te bestrijden moet worden versterkt, de cyberbeveiligingsinfrastructuur van het land moet

worden verbeterd en de weerbaarheid van het land tegen buitenlandse kwaadwillige beïnvloeding moet worden vergroot, om een veilig en democratisch klimaat te waarborgen; pleit voor meer steun voor het Moldavische Centrum voor strategische communicatie en bestrijding van desinformatie;

7. verzoekt de EU en gelijkgestemde staten de Russische inmenging in het Moldavische verkiezingsproces nauwlettend te volgen en zo nodig toepassing te geven aan de bestaande sanctieregelingen en sancties op te leggen aan personen en entiteiten die zich bezighouden met het ondermijnen en destabiliseren van het politieke landschap, de verspreiding van desinformatie en het veroorzaken van chaos;
8. wijst erop dat het belangrijk is dat het hervormingsproces in het land wordt voortgezet, niet alleen om de politieke doelstelling van het EU-lidmaatschap te bereiken, maar met name om de levensstandaard voor burgers in alle geledingen van de samenleving aanzienlijk te verbeteren; is ingenomen met het feit dat het streven naar Europese integratie in de Republiek Moldavië breed gesteund wordt;
9. roept de EU en haar lidstaten ertoe op om de Republiek Moldavië meer financiële en technische bijstand te verlenen om het proces van Europese integratie beter en sneller te laten verlopen; pleit ervoor dat er robuuste en flexibele instrumenten in het leven worden geroepen, toegesneden op de specifieke behoeften van Moldavië, om de economische en structurele problemen van het land op efficiënte wijze aan te pakken, ervoor te zorgen dat het land zijn veerkracht behoudt en in staat blijft de hervormingen door te voeren die nodig zijn voor toetreding tot de EU, en ervoor te zorgen dat het land over voldoende financiële middelen kan beschikken; dringt er in dit verband bij de Commissie op aan om de Republiek Moldavië in aanmerking te laten komen voor middelen uit hoofde van het instrument voor pretoetredingssteun en om in haar voorstel voor het volgende meerjarig financieel kader (2028-2034) prioriteit te geven aan financiering ten behoeve van kandidaat-lidstaten, zodat deze hun traject naar EU-lidmaatschap kunnen voortzetten;
10. dringt aan op de vaststelling van een nieuw groeiplan voor de Republiek Moldavië, om te voorzien in passende financiering voor Moldavië en om het land te ondersteunen bij het realiseren van economische convergentie met de EU; is van mening dat dit plan gericht moet zijn op de financiering van investeringen in infrastructuur, menselijk kapitaal en de digitale en de groene transitie, met het oog op de bevordering van duurzame economische groei;
11. dringt erop aan dat de lopende werkzaamheden in het kader van de tenuitvoerlegging van de associatieovereenkomst en de werkzaamheden die gericht zijn op de toetredingsonderhandelingen op innovatieve en flexibele wijze op elkaar worden afgestemd en elkaar aanvullen, zodat de Republiek Moldavië geleidelijk aan kan gaan deelnemen aan de interne markt van de EU, op basis van een actieplan met prioriteiten, en aan de sectorale programma's van de EU en daarbij ook toegang krijgt tot EU-middelen op de respectieve gebieden, zodat de Moldavische bevolking al tijdens het toetredingsproces de vruchten ervan kan plukken, en niet pas na de voltooiing ervan;
12. pleit ervoor dat er via de Europese Vredesfaciliteit meer financiële middelen beschikbaar worden gesteld ter versterking van de defensievermogens van Moldavië,

met bijzondere aandacht voor luchtverdedigingssystemen, mobiliteit en vervoer, commando en controle, elektronische oorlogvoering en logistiek;

13. juicht het toe dat de Moldavische autoriteiten zich aanzienlijke inspanningen getroosten om de hervormingsagenda ten uitvoer te leggen teneinde het EU-lidmaatschap dichterbij te brengen; prijst de vooruitgang die de Republiek Moldavië heeft geboekt bij de hervorming van de justitiële sector, met name in het kader van de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie in verband met het toetredingsverzoek van Moldavië; spoort de Moldavische regering aan om met alle belanghebbenden te blijven werken aan duurzame en omvattende justitiële hervormingen en corruptiebestrijding, in overeenstemming met de aanbevelingen van de EU en de Commissie van Venetië; is van mening dat absolute prioriteit moet worden gegeven aan het versterken van de rechtsstaat, omdat de eerbiediging van de rechtsstaat nog altijd een van de belangrijkste voorwaarden voor EU-lidmaatschap is en binnen het EU-toetredingsproces zelfs aanzienlijk aan belang heeft gewonnen, en dat alleen als dit beginsel wordt geëerbiedigd gewaarborgd kan worden dat uitbreiding van de EU leidt tot versterking en niet tot verzwakking van de EU en haar interne markt;
14. spoort de Commissie aan om de Republiek Moldavië te ondersteunen bij het versterken van haar energiezekerheid door de aanleg van nieuwe elektriciteitsinterconnecties met buurlanden te steunen; verzoekt de Commissie klaar te staan om noodhulp te bieden in geval van een energiecrisis tijdens het stookseizoen en daarvoor; dringt er bij de EU op aan steun te verlenen voor projecten op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, om Moldavië aan te moedigen om zijn energievoorziening te diversifiëren, te verduurzamen en schoner te maken;
15. is ingenomen met de deelname van Moldavië aan EU-programma's zoals EU4Health, Douane, Horizon Europa, LIFE, Fiscalis, de Connecting Europe Facility, het programma voor de interne markt, Digitaal Europa, Creatief Europa, het Uniemechanisme voor civiele bescherming, de gezamenlijke aanbestedingsovereenkomst van de EU voor medische tegenmaatregelen, het programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie, het Interreg-NEXT-programma voor het Zwarte Zeegebied 2021-2027, het Interreg-programma voor de Donau 2021-2027, het Interreg-NEXT-programma Roemenië-Republiek Moldavië 2021-2027 en Erasmus +; steunt de opname van Moldavië in het initiatief "roaming tegen thuishartief";
16. verzoekt de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden de strategische communicatie over de EU in de Republiek Moldavië te verbeteren; verzoekt de Commissie en de lidstaten steun te blijven verlenen aan de bevordering van de mediawijsheid en de onafhankelijkheid van de media in de Republiek Moldavië, en steun te verlenen voor het verhogen van de weerbaarheid van kritieke infrastructuren tegen digitale aanvallen en voor de vervanging van uit Rusland afkomstige ICT-systemen;
17. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, de regering en het parlement van de Republiek Moldavië, de Russische Federatie, de Verenigde Naties, de Organisatie voor

Veiligheid en Samenwerking in Europa en de Raad van Europa.